

03.05.17

ח"כ זאב אלקין, השר להגנת הסביבה
בדוא"ל

כבוד השר,

הנדון: בקשה להחיל את חוק הפיקדון על מכלים בנפח 1.5 ליטר

אנו, ראשי ארגוני הסביבה הח"מ, מבקשים מכבוד השר, להחיל את חוק הפיקדון גם על מכלי המשקה הגדולים - בנפח של 1.5 ליטר, במטרה למנוע את המשך זיהום הסביבה בפסולת פלסטיק, לצמצם את שעורי ההטמנה הגבוהים ולהגביר את המיחזור. יעדים שהם מעניינו של המשרד להגנת הסביבה.

כידוע, בוודאי, לכבוד השר, מאז שחוק חוק הפיקדון ב-1999 מכלי המשקה הקטנים נעלמו כמעט לחלוטין מהנוף, וזאת מאחר והם מושבים על-ידי הציבור ועל-ידי האספנים בתמורה לפיקדון, ונשלחים למחזור. זאת בניגוד למכלים הגדולים, שלמרות ההבטחה של תאגיד אל"ה לאיסופם הוולונטרי, הם ממשיכים להתגלגל בשטחים הפתוחים ובחופים, גורמים לנזקים סביבתיים קשים, מגבירים את ההוצאה הציבורית הכרוכה באיסופם ומגבירים את שיעור ההטמנה. אין ספק, שאי-הכללת המכלים הגדולים בחוק הפיקדון, היא טעות קשה שזו ההזדמנות לתקנה.

אמנם מדיווחי תאגיד אל"ה עולה, כי שיעור איסוף המכלים עמד ב-2015 על 54% וב-2016 על 57.5%, אך לאור נתונים עולמיים, החושפים אחוזים נמוכים בהרבה, לא נותר אלא לפקפק באמינותם של נתונים אלה (על-פי נתוני חברת "מאגר מוחות" ההשבה עומדת על 35% בלבד). אך גם אם נקבל את נתוני אל"ה, הרי שהאיסוף הוולונטרי נופל באחוזים רבים אל מול ההשבה תחת חוק הפיקדון העומדת על 80% (יעד החוק הוא 77%).

לח"מ ידוע, כי גורמים במשרד להגנת הסביבה סבורים, כי הפתרון למכלים הגדולים הוא בחוק האריזות, שאושר ב-2011. למרבה הצער, ברור כי הפתרון הנכון אינו בחוק זה, שיעדיו נמוכים מאוד, והם עלולים להקטין עוד יותר את שיעורי האיסוף. אנו מבקשים להדגיש, כי גם במדינות שבהן חוק חוק אריזות לפני מספר שנים, ביניהן אוסטרליה וארה"ב, הוחלט בסופו של דבר לחוקק גם חוק פיקדון לאחר שהתברר, שזהו הפתרון הנכון למכלי המשקה לסוגיהם. במדינות שבהן קיים חוק פיקדון עומד האיסוף על 80%-90%, בעוד שבמדינות שאין בהן חוק פיקדון עומד האיסוף על כ-30%. אין מנוס מההבנה כי מהרחבת חוק פיקדון מרווחים כולם:

ירידה במחיר המוצר לצרכנים הממחזרים (מחקרים מוכיחים כי היצרניות סופגות חלק משמעותי ממחיר הפיקדון), ניקיון השטחים הפתוחים וחופי הרחצה, חסכון בעלות ניקיון הסביבה לרשויות מקומיות, צמצום בשטחי הטמנה וטונות של פסולת ופרנסה לאספנים.

אנו קוראים לכבוד השר לקבל את ההחלטה הנכונה לצרכן, לסביבה ולמשק ולהחיל על המכלים הגדולים את חוק הפיקדון. רק בכך ניתן יהיה למנוע את המשך זיהום הסביבה והים ואת המשך ההטמנה הבזונית של המכלים. מפאת הדחיפות, נודה לתשובתך בהקדם האפשרי,

בכבוד רב ובברכה,

מאיה יעקבס, מנכ"ל עמותת צלול
ד"ר יונתן אייקנבאום, מנהל מאבקים, גרינפיס

